בס"ד

בית חינוך אבני החושן

דף לימוד שבועי - פרשת בשלח ערך: הרב רועי צמיר

וּפַרְעֹה הִקְרִיב וַיִּשְׂאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶם וְהִנֵּה מִצְרַיִם נֹסֵעַ אַחֲרֵיהֶם וַיִּירְאוּ מְאֹד.

בשעה טובה ומוצלחת אחרי מאות שנות שעבוד יצאו בני ישראל ממצרים. אבל פרעה ועמו לא התחרטו על ששחררו את בני ישראל מארצם והחליטו לצאת ולרדוף אחריהם על מנת להשיגם ולהחזירם לעבדות.

1. נסה לחשוב כיצד מרגיש נער ישראלי בצאתו ממצרים, האם הוא פוחד? אל תשכח בדבריך את עשרת המכות שנחתו על ראשם של המצרים.

לפני שנראה את תגובת העם בואו וננסה לבדוק את הסד"כ. (סד"כ= סדר כוחות). כלומר נבדוק "כמה נגד כמה?" האם במרדף היו יותר מצרים או יותר מבני ישראל?

בואו נתחיל בכוח המצרי. הפסוק מפרט מי רדף אחרי בנ"י:

'וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ. וַיִּקַּח שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב בָּחוּר וְכֹל רֶכֶב מִצְרָיִם וְשָׁלִשִׁם עַל כֻּלּוֹ'

2. מלא את הטבלה.

הכח הלוחם	הכמות (אם מוזכרת)
פרעה (מפקד)	
רכב בחור (מרכבה קרבית)	
רכב מצרים (מרכבות רגילות)	לא מוזכרת
שלשם (מפקדים)	

ניתן להניח כי רכב מצרים לא היה רב מכיון שרוב בהמות מצרים מתו במהלך עשר המכות.

כעת ננסה לבדוק את הכח הישראלי.

'וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף'

בכדי לנסות ולהבין את המספר נזכור שבשוהם כולה יש כ-20,000 תושבים. כלומר בנ"י היו 30 פעמים העיר שוהם כולה. מי שעמד במרכז המחנה וצפה לכל הכיוונים ראה רק את עמו בנוף.

3. דייק מהפסוק מדוע החישוב שעשינו הוא חלקי ובני ישראל היו הרבה יותר?

4. אם נחשב גם את הנשים והילדים לאיזה מספר נגיע לדעתך?

ומה בדבר הנשק? האם היו בנ"י חמושים בנשק?

וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם

עכשיו כשאנו זוכרים את עשרת המכות בהם הכה הקב"ה את המצרים והגן על בני ישראל. כשאנו יודעים שבני ישראל היו המונים ואילו המצרים מעטים. וכאשר אנחנו מבינים שבנ"י היו חמושים ננסה לחשוב שוב.

5. כיצד צריכים בני ישראל להגיב כלפי המצרים הרודפים אחריהם?

ובכל זאת מה היתה תגובת בני ישראל?

6. ראה בפסוק שהובא בכותרת, מה היתה תגובת בנ"י?

נראה כיצד מנסח ה'אבן עזרא' קושי זה

> יש לתמוה, איך יירא מחנה גדול של שש מאות אלף איש מהרודפים אחריהם, ולמה לא ילחמו על נפשם ועל בניהם?

7. נסה לענות בעצמך, מדוע לא נלחמו בני ישראל במצרים?

כעת נראה את תרוצו.

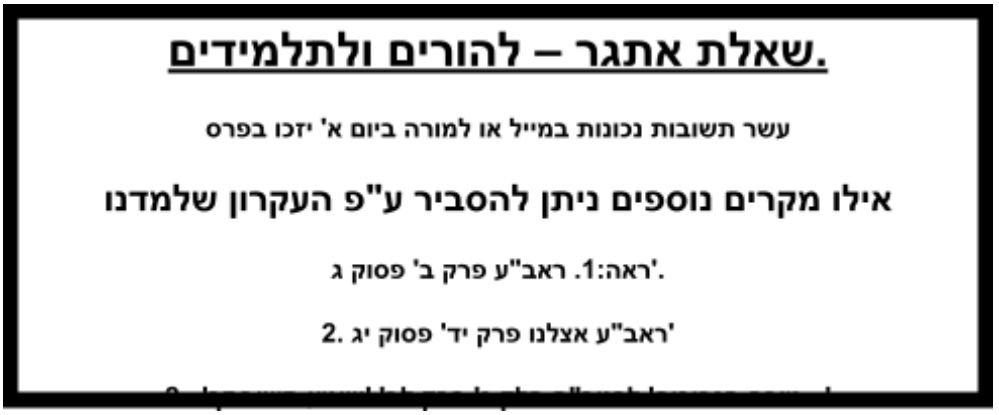
> התשובה, כי המצרים היו אדונים לישראל, וזה הדור היוצא ממצרים למד מנעוריו לסבול עול מצרים ונפשו שפלה, ואיך יוכל עתה להלחם עם אדוניו...

ונביא גם את לשון הרמב"ם שמביא אותו תירוץ בצורה ציורית

> אין בטבע האדם שיגדל על מלאכת עבדות בחמר ובלבנים והדומה להם ואחר כן ירחץ ידיו לשעתו מלכלוכם וילחם עם ילידי הענק פתאום

8. כתוב בלשונך את התירוץ לקושיה שראינו.

עלינו לזכור וללמוד שחמור יותר מעבדות גופנית היתה העבדות הנפשית של בני ישראל. בני ישראל התרגלו להיות עבדים. בעז"ה נדע כולנו להשתחרר מכל העבדות הן הגופנית ובעיקר מזו הרוחנית.

שאלת אתגר – להורים ולתלמידים.

עשר תשובות נכונות במייל או למורה ביום א' יזכו בפרס

אילו מקרים נוספים ניתן להסביר ע"פ העקרון שלמדנו

.'ראה:1. ראב"ע פרק ב' פסוק ג

'ראב"ע אצלנו פרק יד' פסוק יג .2